

BÀI THAM LUẬN
**Của tỉnh Hà Tĩnh tại Hội nghị Tổng kết 10 năm thực hiện
Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XI về một số vấn đề
chính sách xã hội giai đoạn 2012-2020**

*Chủ đề: Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện
Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5, khóa XI trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh*

Kính thưa:

Kính thưa toàn thể đại biểu tham dự Hội nghị!

Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XI “Một số vấn đề về chính sách xã hội giai đoạn 2012-2020” và Kết luận số 92-KL/TW, ngày 05/11/2020 của Bộ Chính trị khóa XII về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XI đã tác động sâu rộng, toàn diện đến đời sống an sinh xã hội; góp phần thu hẹp khoảng cách giàu nghèo và đời sống kinh tế xã hội của các vùng miền, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh và các địa phương theo hướng tăng trưởng xanh và bền vững.

Sau 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa XI và 02 năm thực hiện Kết luận số 92-KL/TW của Bộ Chính trị, bằng việc tổ chức lãnh đạo khoa học, kịp thời; ban hành các chính sách phù hợp; tổ chức thực hiện hiệu quả, tỉnh Hà Tĩnh đã đạt được những kết quả nhất định:

Thứ nhất: Hà Tĩnh đã ban hành kịp thời, đồng bộ hệ thống các văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện chính sách xã hội trên địa bàn tỉnh. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành 02 Chương trình hành động, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành 03 Chỉ thị về lãnh đạo thực hiện các chính sách xã hội theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 5 khóa XI¹. Cùng với việc ban hành các văn bản lãnh đạo, Hà Tĩnh đã ban hành nhiều cơ chế chính sách nhằm cụ thể hóa các mục tiêu, nhiệm vụ mà Nghị quyết Trung ương 5 khóa XI đã đề ra, với 25 nhóm chính sách trên lĩnh vực giảm nghèo, giải quyết việc làm, đào tạo phát triển nguồn nhân lực; chính sách về bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế; chính sách về chăm sóc người có công, người cao tuổi; chính sách về trợ giúp xã hội; chính sách về hỗ trợ xây dựng nhà ở cho người có công, hộ nghèo.

¹ 02 Chương trình hành động gồm: số 1011/CTr/TU ngày 03/5/2018 về thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW, ngày 25/10/2017 Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của đơn vị sự nghiệp công lập; số 1282/CTr-TU ngày 30/11/2018 về thực hiện Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 30/11/2018 của BCH Trung ương Đảng khóa XII về cải cách chính sách BHXH; 03 chỉ thị gồm: số 29-CT/TU, ngày 20/9/2013 về việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2012 - 2020, số 38-CT/TU, ngày 17/3/2014 về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng; số 10-CT/TU, ngày 15/6/2021 về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác đào tạo nghề, giải quyết việc làm cho người lao động trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh.

Thứ hai: Tập trung triển khai đồng bộ, có hiệu quả các cơ chế, chính sách về giảm nghèo gắn với phát triển kinh tế - xã hội, tạo việc làm, hỗ trợ sinh kế cho người dân. Giai đoạn 2016 - 2021 huy động trên 13.000 tỷ đồng để thực hiện chương trình giảm nghèo. Cùng với các chính sách của Trung ương, Hà Tĩnh đã huy động nguồn lực xã hội hóa hỗ trợ 30.458 hộ thoát nghèo; 15.895 hộ thoát cận nghèo; Hỗ trợ 3.758.527 lượt người mua thẻ bảo hiểm y tế với tổng kinh phí là 2.202 tỷ đồng; 393.022 lượt hộ được vay vốn lãi suất ưu đãi với tổng dư nợ 10.344 tỷ đồng; 100% người thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo, người dân tại các địa bàn đặc biệt khó khăn được cấp thẻ bảo hiểm y tế; 745.673 lượt học sinh nghèo, cận nghèo, học sinh tại các địa bàn đặc biệt khó khăn được hỗ trợ về chi phí giáo dục với tổng kinh phí là 425 tỷ đồng. Ngoài ra, tỉnh có chính sách riêng về hỗ trợ thu nhập cho người có công, người cao tuổi thuộc hộ nghèo, hàng năm có trên 2.000 đối tượng được hỗ trợ, kinh phí thực hiện khoảng 20 tỷ đồng/năm; kêu gọi xã hội hóa: Tập đoàn Vingroup hỗ trợ thu nhập cho gần 6.000 thành viên hộ nghèo thuộc đối tượng bảo trợ xã hội có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn với mức hỗ trợ hàng năm trên 30 tỷ đồng.

Đến nay, Hà Tĩnh không còn xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển, xã đặc biệt khó khăn miền núi, thôn đặc biệt khó khăn. Tỷ lệ hộ nghèo theo chuẩn nghèo đa chiều giai đoạn 2022-2025 của Hà Tĩnh còn 3,79% (thấp nhất so với tỷ lệ hộ nghèo của các tỉnh Bắc Trung bộ, Miền Trung Tây Nguyên và thấp hơn tỷ lệ hộ nghèo bình quân chung của cả nước).

Thứ ba: Đẩy mạnh việc huy động nguồn lực xã hội hóa và thực hiện thành công Chương trình hỗ trợ xây nhà ở cho người có công với cách mạng, nhà ở hộ nghèo, nhà ở vượt lũ vùng hay bị thiên tai, lũ lụt. Giai đoạn 2012-2020 Hà Tĩnh đã xây dựng 18.157 nhà cho đối tượng trên, với tổng kinh phí thực hiện: 649.229 triệu đồng.

Năm 2020, 02 trận lũ lịch sử đã làm cho hơn 4.000 ngôi nhà dân của tỉnh Hà Tĩnh bị hư hỏng; 53.000 hộ dân bị ảnh hưởng bởi lũ lụt; nhiều công trình hạ tầng kinh tế bị hư hỏng nặng; tổng thiệt hại lên đến trên 5.300 tỷ đồng. Trước tình hình đó, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành Nghị quyết số 01-NQ/TU ngày 18/11/2020 về tập trung lãnh đạo, chỉ đạo khắc phục hậu quả thiên tai năm 2020, với nhiệm vụ trung tâm là “Huy động nguồn lực hỗ trợ xây dựng nhà văn hóa cộng đồng kết hợp tránh bão, lũ và xây dựng nhà ở kiên cố cho nhân dân”. Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Quyết định số 22-QĐ/TU ngày 20/11/2020 về việc thành lập Ban Chỉ đạo thực hiện hỗ trợ xây dựng nhà văn hóa cộng đồng kết hợp tránh bão, lũ và nhà ở kiên cố cho người có công, hộ nghèo, hộ bị ảnh hưởng do thiên tai trên địa bàn tỉnh, do đồng chí Bí thư Tỉnh ủy làm Trưởng ban, Chủ tịch UBND tỉnh làm Phó Trưởng ban, nhằm huy động nguồn lực hỗ trợ từ cộng đồng, doanh nghiệp, các tổ chức, cá nhân và con em Hà Tĩnh làm việc, sinh sống trên mọi miền của Tổ quốc và ở nước ngoài để thực hiện nhiệm vụ trên.

Trong 02 năm (2021 - 2022), toàn tỉnh đã huy động nguồn kinh phí đầu tư xây dựng 55 nhà văn hóa cộng đồng và hỗ trợ xây dựng mới 3.631 nhà ở cho

người có công, hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn và hộ bị thiệt hại do thiên tai, với tổng kinh phí thực hiện gần 358 tỷ đồng.

Thứ tư: Đã kịp thời lãnh đạo, chỉ đạo các cấp, các ngành tổ chức thực hiện thành công Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 23/5/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về cải cách chính sách bảo hiểm xã hội; Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh ban hành Chương trình hành động số 1282-CTr/TU ngày 30/11/2018 về thực hiện Nghị quyết số 28-NQ/TW, Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành Nghị quyết số 177/2019/NQ-HĐND với chính sách hỗ trợ 20% mức đóng bảo hiểm xã hội cho người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện. Nhờ đó, chỉ trong 3 năm (từ 2020 đến 2022) số người tham gia bảo hiểm xã hội tăng hơn 40.000 người, đạt 53.000 người vào cuối năm 2022.

Đối với chính sách BHYT, Hà Tĩnh đã ban hành Nghị quyết số 263/2020/NQ-HĐND ngày 08/12/2020, với chính sách hỗ trợ 100% chi phí mua BHYT cho người cao tuổi (từ 70-80 tuổi); 30% chi phí mua BHYT cho người thuộc hộ cận nghèo; 20% chi phí mua BHYT cho thành viên thuộc hộ làm nông, lâm, ngư nghiệp có mức sống trung bình; với gần 300.000 người được hỗ trợ hàng năm. Đến nay tỷ lệ bao phủ BHYT của Hà Tĩnh đã đạt trên 92%.

Thứ năm: Lĩnh vực giáo dục đào tạo, giáo dục nghề nghiệp đạt kết quả toàn diện: Đến nay, 100% huyện, thành phố, thị xã; xã, phường, thị trấn đạt chuẩn xóa mù chữ mức độ 2 và chuẩn phổ cập giáo dục tiểu học mức độ 3; có 197/241 trường tiểu học đạt chuẩn quốc gia (tỉ lệ 81,7%), trong đó có 116 trường đạt chuẩn mức độ 2; có 13/13 huyện, thành phố, thị xã đạt phổ cập giáo dục trung học cơ sở mức độ 3; 03 huyện, thị xã đạt mức độ 2 (huyện Vũ Quang, Hương Khê và thị xã Hồng Lĩnh); toàn tỉnh đạt chuẩn mức độ 2 phổ cập giáo dục trung học cơ sở. Nhận thức về học nghề, phát triển giáo dục nghề nghiệp trong toàn xã hội và người dân đã có chuyển biến mạnh mẽ. Tỷ lệ lao động qua đào tạo đạt 73,3% (năm 2021); chương trình đào tạo nghề cho lao động nông thôn triển khai thực hiện đạt kết quả tốt, giai đoạn 2012 - 2021 có gần 186.000 người được đào tạo nghề trình độ sơ cấp, dạy nghề dưới 3 tháng.

Công tác giải quyết việc làm được cả hệ thống chính trị quan tâm, nhất là việc làm cho lao động nông thôn, bộ đội xuất ngũ, lao động bị thu hồi đất sản xuất, học sinh, sinh viên sau tốt nghiệp đào tạo. Đặc biệt, trong lĩnh vực đưa người lao động đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng, Hà Tĩnh luôn đứng tốp 3 cả nước, bình quân mỗi năm có trên 8.500 người đi làm việc ở nước ngoài. Đến nay có gần 78.500 người đang làm việc tại 58 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới, số tiền người lao động gửi về nước đạt khoảng 4.000 tỷ đồng/năm, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, thành lập doanh nghiệp, phát triển cơ sở sản xuất, kinh doanh, tạo thêm nhiều việc làm mới.

Thứ sáu: Các chính sách trợ giúp xã hội được triển khai kịp thời, quy mô đổi tượng ngày càng mở rộng. Đến nay, toàn tỉnh đã có 70.366 đổi tượng bảo trợ xã hội được hưởng chính sách trợ giúp xã hội hàng tháng tại cộng đồng theo Nghị định số 20/2021/NĐ-CP của Chính phủ; tổng kinh phí thực hiện các chính sách trợ giúp xã hội giai đoạn 2012 - 2021 là 3.265 tỷ đồng.

Cùng với việc thực hiện tốt chính sách trợ giúp xã hội, việc chăm sóc, nuôi dưỡng người có công, đối tượng bảo trợ xã hội, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn cũng được Hà Tĩnh đặc biệt quan tâm. Đến nay, toàn tỉnh có 8 cơ sở trợ giúp xã hội, trong đó có 4 cơ sở công lập, 04 cơ sở ngoài công lập. Giai đoạn 2022-2025 tập trung đầu tư nâng cấp các cơ sở trợ giúp xã hội bằng nguồn huy động xã hội hóa từ hỗ trợ của Tập đoàn, doanh nghiệp với tổng số tiền trên 100 tỷ đồng và nguồn vốn vay ADB 180 tỷ đồng, đây là điều kiện quan trọng để mở rộng quy mô đối tượng được tiếp nhận vào chăm sóc, nuôi dưỡng. Ngoài các đối tượng được nuôi dưỡng theo quy định của Trung ương, hiện nay Hà Tĩnh đã bổ sung thêm 04 nhóm đối tượng để đưa vào chăm sóc, nuôi dưỡng đó là: Thanh niên xung phong có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn; con đẻ của người bị nhiễm chất độc hóa học không còn người thân thích chăm sóc, nuôi dưỡng; thương bệnh binh nặng có tỷ lệ thương tật từ 81% trở lên; Người khuyết tật dạng khuyết tật thần kinh, tâm thần nặng, đặc biệt nặng có hành vi nguy hiểm cho bản thân, gia đình, cộng đồng và xã hội. Thực hiện Nghị quyết số 72/2022/NQ-HĐND ngày 15/7/2022 của Hội đồng nhân dân tỉnh Hà Tĩnh, hàng năm có gần 5.000 đối tượng là thành viên hộ nghèo thuộc chính sách ưu đãi người có công với cách mạng, người cao tuổi đơn thân thuộc hộ nghèo, thành viên hộ nghèo thuộc chính sách bảo trợ xã hội được hỗ trợ thu nhập hàng tháng với tổng kinh phí hơn 15 tỷ đồng.

Thứ bảy: Công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân ngày càng được quan tâm: 100% trạm y tế xã có bác sĩ; 100% dân số nông thôn sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh (năm 2012 là 19,84%); 100% số xã được phủ sóng phát thanh, truyền hình, internet; tuổi thọ trung bình đạt 72,8 tuổi. Công tác chăm sóc thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ và người có công với cách mạng được triển khai sâu rộng: đến nay 100% xã, phường, thị trấn được công nhận làm tốt công tác chính sách người có công; 98% hộ gia đình người có công có mức sống bằng hoặc cao hơn mức sống trung bình của Nhân dân nơi cư trú.

Bên cạnh các kết quả đạt được nêu trên, thì công tác chính sách xã hội của tỉnh Hà Tĩnh vẫn còn một số khó khăn đó là: Kinh phí ngân sách địa phương còn hạn hẹp, việc đầu tư nâng cấp các cơ sở bảo trợ xã hội còn hạn chế; các chính sách an sinh xã hội từ nguồn lực của địa phương còn ở mức thấp, chưa đáp ứng yêu cầu về mức sống tối thiểu cho đối tượng yếu thế.

Kính thưa Hội nghị!

Để tiếp tục thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội; phát triển hệ thống chính sách xã hội toàn diện, bao trùm và bền vững, Hà Tĩnh kiến nghị, đề xuất một số nội dung sau:

Một là: Trên cơ sở tổng kết sau 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa XI và 02 năm thực hiện Kết luận số 92-KL/TW của Bộ Chính trị, đề nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XIII ban hành Nghị quyết về chính sách an sinh xã hội giai đoạn 2023-2030 định hướng đến năm 2050.

Đề nghị Quốc hội, Chính phủ tiếp tục rà soát, bổ sung, hoàn thiện các quy định pháp luật về bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế; người có công, bảo trợ xã hội, trợ giúp xã hội; giáo dục đào tạo, giáo dục nghề nghiệp, việc làm. Trong đó chú trọng thiết kế lại chính sách an sinh xã hội, tạo cơ chế thúc đẩy hệ thống an sinh xã hội mạnh về nguồn lực, bao phủ toàn diện, an toàn, hiệu quả với cơ chế Nhà nước - doanh nghiệp - người dân cùng đồng hành, đổi mới, kiến tạo và phát triển.

Hai là: Thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng theo nguyên tắc bù đắp, công hiến, đóng góp, hy sinh và công bằng; bảo đảm người có công và gia đình người có công có mức sống cao hơn mức sống trung bình của dân cư trên địa bàn; tiếp tục thực hiện chính sách giảm nghèo bền vững tiếp cận với chuẩn nghèo đa chiều, bao trùm để hỗ trợ người dân nâng cao chất lượng cuộc sống, tích hợp chính sách giảm nghèo, giảm các chính sách hỗ trợ trực tiếp, tạo sinh kế bền vững cho người nghèo; thu hẹp khoảng cách về thu nhập, mức sống, điều kiện sống của người nghèo so với bình quân chung của cả nước.

Ba là: Phát triển thị trường lao động cạnh tranh lành mạnh, đồng bộ, hiện đại và hội nhập; phát triển việc làm bền vững, nhất là việc làm cho thanh niên, việc làm cho lao động nông thôn, việc làm cho lao động bị thu hồi đất sản xuất. Xây dựng hệ thống bảo hiểm xã hội đa tầng, linh hoạt, hiện đại, chia sẻ và hội nhập; tăng hỗ trợ của Nhà nước từ 10% hiện nay lên 20% để mở rộng độ bao phủ bảo hiểm xã hội tự nguyện, hướng tới bảo hiểm xã hội toàn dân.

Bốn là: Đề nghị Trung ương xem xét, điều chỉnh mức chuẩn trợ cấp xã hội để đảm bảo phù hợp với tình hình hiện nay và đảm bảo mức sống tối thiểu của đối tượng yếu thế (hiện nay mức chuẩn trợ cấp hàng tháng là 360.000 đồng, chưa đáp ứng nhu cầu cuộc sống tối thiểu của các đối tượng). Chính sách trợ giúp xã hội đối với người cao tuổi, đề nghị xem xét, hạ tuổi hưởng trợ cấp xã hội từ 80 tuổi xuống 75 tuổi; mở rộng phạm vi đối tượng hưởng trợ cấp xã hội đối với những người bị bệnh hiểm nghèo.

Năm là: Đề tạo điều kiện cho tỉnh Hà Tĩnh thực hiện thành công tinh đạt chuẩn nông thôn mới vào năm 2025 theo chỉ đạo của Chính phủ, Hà Tĩnh kính đề nghị Chính phủ và các bộ, ngành trung ương ưu tiên phân bổ nguồn kinh phí thực hiện các chính sách an sinh xã hội, nhất là việc ưu tiên trong đầu tư hỗ trợ về y tế, giáo dục, nhà ở, nước sạch, vệ sinh môi trường, tiếp cận thông tin, dạy nghề, giải quyết việc làm, giảm nghèo bền vững.

Trên đây là một số ý kiến tham luận của Tỉnh ủy Hà Tĩnh về công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5, khóa XI trên địa bàn tỉnh. Kính chúc quý vị đại biểu sức khỏe, hạnh phúc! Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp!

Xin trân trọng cảm ơn./.